והא פרה דטמויי מטמינן ליה דתנן (א)מטמאין היו הכהן השורף את הפרה ומטבילין אותו להוציא מלבן של צדוקין שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית ש"מ לא פסלה בה (מחשבת) טומאה שאני פרה הואיל דטבול יום [א] לא פסיל בה אי הכי למה לי דמקדש כעין עבודה [בעינן] איבעיא להו מהו לקדש ידיו [ורגליו] [ב] בכיור (ג)ממנו(ד) אמר רחמנא ולא בתוכו או דלמא אפילו בתוכו אמר רב נחמן בר יצחק תא שמע (ה)או שטבל במי מערה ועבד עבודתו פסולה הא מי כיור דומיא דמי מערה ועבד עבודתו כשרה (ו)לא מי מערה איצטריכא ליה שלא תאמר כל גופו טובל בהן ידיו ורגליו לא כל שכן אמר רבי חייא בר יוסף (ז)מי כיור נפסלין למתירין כמתירין לאברים כאברים רב חסדא אמר אף למתירין אין נפסלין אלא בעמוד השחר כאברין ורבי יוחנן אמר כיור כיון ששקעו שוב אין מעלהו למימרא דלעבודת לילה נמי לא חזי (ח)והאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משמיה דאילפא כיור שלא שקעו מבערב מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש מאי אינו מעלהו נמי [ג] דקאמר לעבודת יום אבל לעבודת לילה חזי [אי הכי] היינו דרבי חייא בר יוסף

והא פרה דטמויי מטמאינן ליה. אחר קידוש זה כדתנן [ו] כו' וטבילה זו בהר המשחה היתה והכי תנן לה במסכת פרה (פ"ג מ"ז) ואחר טבילתו מיד הוא מסדר מערכתה ושורפה אלמא אחר הקידוש הזה היתה וש"מ לא פסלה לה [ה] טומאה. י"ש חסרו"ן בספרי"ס ונראה לי הגירסא הכי שאני פרה הואיל וטבול יום כשר בה [ו] טומאה לא פסלה בקידושין שלה: **אי הכי למה לי דמקדש.** הואיל ואין קידוש [ז] כשאר (א) קידוש עבודה: **בכיור.** שיכניס ידיו ורגליו בתוכו: **הא כיור דומיא דמערה.** והיכי דמי כגון שנכנס לתוכו: **מי מערה איצטריך ליה.** כלומר לעולם דכוותיה בכיור נמי פסול והאי דנקט מי מערה איצטריך סד"א הואיל וטבילה מעלייתא היא עדיפא היא מכיור שהן שאובין וקידוש אין כאן וטבילה אין כאן אבל הכא טבילה איכא קמשמע לן: ה"ג **אמר רבי חייא בר יוסף מי כיור נפסלין למתירין כמתירין לאברים כאברים ורב חסדא אמר אף למתירין אין נפסלין אלא בעמוד השחר כאברים: מי כיור.** לפי זמן עבודה שהקידוש צריך לה הוי זמן מימיו ליפסל. אם עבודת [מתיר היא כגון עבודת] דם או קמצים שנפסלים בבא הלילה עליהם כדאמרי' באיזהו מקומן (לקמן דף נו.) מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה וכו' מי כיור נפסלין בשקיעת החמה אם לא נשקע הכיור בבור לפני שקיעת החמה נפסלים מימיו לקדש עוד מהם לצורך עבודת יום מחר אפי' שיקעו קודם עמוד השחר העושה לינה בכל מקום אינו מועיל לו שלפי עבודתו הוא חשובו וכן אם שקעו לפני שקיעת החמה והעלהו בלילה מכיון שמצאו הלילה שעה אחת חוץ לבור נפסלו מימיו לעבודת היום: **לאברים כאברים.** לקדש מהן לעבודת הקטר חלבים נפסלין בעמוד השחר כמו שאברים נפסלין בלינת עמוד השחר כדכתיב עד בקר [ז] אבל כל הלילה כשרין [ח] לקדש מהן לעבודת לילה [ט] ואם שיקעו קודם עמוד השחר מעט כשרין מימיו לקידוש עבודת [היום: **אף] למתירין כו' כאברים.** כשם שאין האברים נפסלין אלא בעמוד השחר אף כל לינות אין פוסלות בשום קדושה אלא בעמוד השחר [י]: **ור' יוחנן אמר כיור כיון ששקעו.** בבור כדרך מלוא סמוך לשקיעת החמה: **שוב אין מעלהו.** כל הלילה. וקס"ד דאפי' לעבודת הלילה [יא] קאמר ר' יוחנן דמיפסל בה העלאתו ואתרוייהו פליג: **לעבודת לילה.** הקטר חלבים: **ולמחר אינו מקדש.** קס"ד לאסור לקדש הימנו קאמר שנפסל בשקיעת החמה לעבודת יום אלמא כולה כרבי חייא סבירא ליה: **מאי אינו מעלהו נמי דקאמר.** רבי יוחנן לעיל לעבודת יום משום פסול עבודת יום קאמר לה שלא יפסלו מימיו לעבודת יום וקא סלקא דעתך השתא שהעלאת הלילה תפסלם לעבודת מחיר [יב] כר' חייא: **אי הכי היינו דרבי חייא.** מאי [יג] אינו מעלהו דקאמר רבי יוחנן עלה דר' חייא ורב חסדא מאי אתא למימר הא רבי חייא נמי ה"ק:

איכא

מי כיור נפסלין למתירין כמתירין. פי' לדם וקומץ נפסלים מימיו בשקיעת [החמה] כמו שהמתירין נפסלין בשקיעת החמה כדאמר באיזהו מקומן (לקמן דף נו.): **כיור** כיון ששקעו אין מעלהו. למאי דס"ד השתא דהעלאת לילה פוסלן לכל עבודות יש תימה דמיקשי ליה כמה משניות דמסכת תמיד (דף כח.) שהיה מקדש לתרומת הדשן ואחיו הכהנים שהיו מקדשים כמו כן בלילה [ו] ומיהו איכא לאוקמינהו כר' אלעזר בר"ש וכמאן דפשיט לעיל כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו [ד] והא כרבי אבל קשה אכתי היאך היו עושין תרומת הדשן לרבי וי"ל בכהנים ישנים שניעורו כל הלילה ולא צריכין לקדש ומתני' דיומא (דף כב.) דמוכחא שהיה תרומת הדשן בכהני חדתי דקאמר עלה דלכך לא הוה פייס בתחלה בתרומת הדשן משום אונס שינה כר' אלעזר בר"ש אי נמי [ט] י"ל שהיה להם מים בכלי שרת אחר כדי קידוש של תרומת הדשן ועוד יש לומר דמקידוש תרומת הדשן לא קשיא מידי דפסול עבודת לילה [י] דרבנן ויש עוד טעם להכשיר בתרומת הדשן טפי מבכולה לילה [יא] כדפירש בקונטרס בסמוך [ב] עוד יש לומר דניחא ליה למיפרך מדר' יוחנן אדר"י טפי ממתניתין דתמיד משום דאיכא לאחויי דסבירא ליה למתני' דמקרות הגבר עד לפרא לא פסלה לינה אפי' במים אע"ג דסוגיא דשמעתין ודאי לאו הכי סבירא ולהאי פירוש ניחא השתא דלא מצי לאקשויי מברייתא דלעיל (יט:) דפליגי בה רבי ורבי אלעזר בר"ש דקתני קידש בלילה צריך לקדש ביום דמשמע הא בלילה מיחזי חזי: **כיור** כיון ששקעו. פירוש האי דמהני שיקוע למים היינו קודם שנפסלו דלאחר שנפסלו אמרי' בפ' כל שעה (פסחים דף לד:) דאין זריעה להקדש: **כיור** שלא שקעו. השתא ס"ד דלאו דוקא [יח] אלא אפילו שקעו מעלהו [ומקדש] לעבודת לילה אלא רבותא נקט הכי אע"פ שלא היה משוקע בשקיעת החמה כשר לעבודת לילה אבל לבסוף דמשני ומסיק דאיכא בינייהו גזירת שיקוע ניחא דנקט שלא שקעו דאם איתא דשקעו אין מעלהו עד תרומת הדשן: **מאי** אין מעלהו דקאמר לעבודת היום. פי' שיהא כשר לקדש לענין שיועיל לו קידוש לעבודת יום כגון קומץ ודם אבל לעבודת לילה כגון לאיברים חזי ופריך היינו דר' חייא בר' יוסף ומשני איכא בינייהו גזרת שיקוע כלומר לר"י אסור להעלותו גזירה שמא יפשע ולא יחזור וישקיענו דר' יוחנן אית ליה גזירת שיקוע ולהכי נקט שלא שקעו דאם שקעו לא יעלהו עד תרומת הדשן דלמא פשע אבל אם לא שקעו או שקעו והעלהו מקדש ממנו ור' חייא בר יוסף לא גזר וסבירא ליה דמעלהו כל שעה שירצה ולא חיישינן דלמא פשע וא"ת ולמה היו משקעין אותו כלל בערב היה להם להמתין עד סמוך לעמוד השחר כיון [יט] שהיו יכולין [להעלות] כל הלילה לקדש לאברים וי"ל (דלמא) לא [כ] רצו להמתין זמן שיקועו עד סמוך לזמן פסולו דלמא פשע ולא משקע ליה בעמוד השחר וה"ה שהיו יכולין לקבוע זמן שיקוע בתחילת הלילה או באמצעה דכדי [כא] שיהא זכור בעמוד השחר אלא לפי שהוא זמן פסול מתירים של דם וקומץ קבעו זמנו בערב ולר' יוחנן אע"פ שעל כרחן יש להן להעלותן לתרומת הדשן לא דמי כדפי' בקונטרס [לקמן [ט] וז"ל] דלא סגיא ליה בלאו קידוש זה שזוכה לפייס של תרומת הדשן ולגזירת שיקוע ליכא למיחש דכיון שמצאו שקוע והעלהו ועכשיו הגיע זמן הסמוך לפסולו לא פשע ליה [כב] והדר משקע ליה ולא דמי למעלהו בלילה שמניחו לקדש כהנים הבאין תמיד להקטיר ואתי למיפשע [כג] וא"ת ויפסול מימיו ומה בכך והא השתא נמי כשמשקעו בעמוד השחר וחוזר ומעלהו ביום לא היה יכול לקדש במימיו למתירין דכבר נפסלו ולא מהני להו זריעה אלא לאברים היה יכול לקדש ומי הוא שוטה שיכול לקדש ביום קידוש גמור שיועיל לכל העבודות והוא עומד ומקדש קידוש שאינו מועיל אלא לאברים וי"ל דכיון דקידש להו המים בכלי שרת מלוה לשומרן כשאר קדשים שלא יפסלו כדפי' בקונטרס בהך דשמעתין אי נמי כדי שלא יבואו לידי נותר [כד] ויטמאו את הידים וכשמעלין את הכיור ביום היו מערין מימיו בכלי שרת דפעמים שמקדשין הרבה כהנים בכל דלין ומי שיש לו לקדש לאברים מקדש מן המים שבכלי שרת ושנים עשר כהנים שהיו [כה] מקדשין בבת אחת מן הכיור לצורך התמיד אף על פי שהיה פייס של תמיד קודם ע"ה כדמוכח במסכת תמיד (פ"א) מ"מ לא היו מקדשין בלילה עד שהיה יום ומעלין הכיור ונותנים מימיו בכלי שרת וממלאין אותו מים חדשים ומקדשים מהם שהרי היה זורק דם התמיד ונפסלו מימיו למתירין ולא מהני להו זריעה והא דפסלה להו לינה במים בכולה שמעתין היינו כרבי ולא כרבי אלעזר בר"ש למאי דפשיט אליבא לעיל כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו [וכולהו אמוראי דלעיל מודו דלכל הפחות ספיקא הוי והכא מפשט פשט ועוד צריך לומר דהא דאמר אביי לעיל דמקרות הגבר עד לפרא לא פסלה לינה היינו קידוש [כו] אבל במים פוסלת והאי דפסלה נמי לינה במים אינו אלא מדרבנן דכיון דלא פסיל בקידוש לא פסיל במים דהכל [אחד] כדאמר לעיל כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו. ורבינו פי' בענין אחר וזה לשונו ומאי אינו מעלהו דקאמר משום חשש עבודת היום שאם יעלהו לעבודת לילה קודם תרומת הדשן יהיו סבורים העולם שמשקעין אותו בשקיעת החמה שלא יפסלו המים למתירין וקודם השחר שלא יפסלו לאברים ויבא [כז] לקדש ממנו למחר למתירין אף על פי שלא היה משוקע

עין משפט נר מצוה

נב א מיי' פ"א מהלכות פרה הלכה יד:
ב מיי' פ"ה מהלכות ביאת מקדש הלכה י:
נג ג מיי' שם הלכה יא:

◆

תורה אור השלם

1. וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם: שמות ל, יט

◆

מוסף רש"י

מטמאין היו. טומאין היו בו פרק: שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית. ולרבנן טבול יום כשר, דנפקא לה מרבויא דקרא והזה הטהור על הטמא, טהור מכלל שהוא טמא, לימד על טבול יום שכשר בפרה, מכדי בטהור עסקינן ואתי דכתיב לעיל מיניה ולקח אזוב וטבל במים איש טהור למה לי למיהדר ולמכתב והזה הטהור, ליכתוב והזה על הטמא, אלא טהור כל דהו, ואשכחן טבול יום דאיקרי טהור דכתיב ורחץ במים וטהר (חגיגה כג.):

◆

שיטה מקובצת

לאברים כאברים. [illegible]

[illegible]

מסורת הש"ס

א) יומא ב. חגיגה כג. ע"ש פרה פ"ג מ"ז ע"ש, ב) כצ"ל ב"ק נא., ג) [לעיל כ:], ד) ע' ירושלמי יומא פ"ב ה"א, ה) לעיל כ., ו) פסחים נט:, ז) שם:, ח) ע"ב ד"ה והאמר:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי הכי וכו' כשאר קידוש הס"ד ואח"כ מ"ה ומשני כעין עבודה:

◆

שינויי נוסחאות

א] יום כשר בה לא פסיל בה טומאה בקידוש שלה (ש"מ), וכעי"ז כת"י: ב] ורגליו גי' קדמונות ל"ג לה וכ"ה בכת"י. [illegible]

[illegible]

ליקוטים

[illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones